

Cem-i Cem-Ayın

030253

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

01 Haziran 2022

HASAN B. MAHMUD (XVI. YY)

Cahit Külekçi(*)

"Bilinen En Eski Osmanlı Silsilenâme Yazarı."

Hayatı

Hayatı hakkında pek fazla bilgi bulunmayan Hasan b. Mahmud'un XV. yüzyılda yaşadığı bilinmekte, XV. yüzyılın sonlarında veya XVI. yüzyılın başlarında vefat ettiği tahmin edilmektedir. Bu bağlamda müellifin Aşıkpaşazâde (1502), Oruç Beğ (1503'ten sonra.), Şükrullah (1464'ten sonra.) gibi Osmanlı döneminin kadim tarihçilerinin çağdaşı olduğu söylenebilir. Kendisini adı geçen tarihçilerden ayıran en önemli hususiyeti ise günümüze ulaşan Osmanlı dönemine ait ilk silsilename yazarı olması ve eserinin muhtevasında yer alan, bilhassa kayıp olan Oğuznâme'den aktarılan eşsiz bilgilerdir.

II. Bâyezid dönemi (1481-1512) tarihçilerinden olan Hasan b. Mahmud, Türk kökenlidir. Oğuzların Bayat koluna mensup olmasından dolayı Bayatî künyesiyle meşhurdur. Maverâünnehr tarafından gelerek bir süre Tebriz'deki dergâhlarda kalan Hasan b. Mahmud, buradan Şam hacılarıyla birlikte Hicaz'a gitmiştir. 1481 yılındaki bu seyahati neticesinde tanıştığı şehzâde Cem'in emriyle ismini ilim dünyasına duyuran eserini, hem de bir hafta gibi kısa bir sürede telif etmiştir.

Kısa süre içerisinde Cem Sultan'la yakın arkadaş olan Hasan b. Mahmud, Osmanlı'daki iktidar mücadeleleri çerçevesinde Hicaz'dan Mısır'a giden şehzade Cem Sultan'ın başına gelenleri duymuş ve duyduklarını özet halde söz konusu eserine sonradan eklemiştir. Dönemin aydınlatılabilmesi adına önemli bilgiler içeren bu ve diğer bölümler günümüze ulaşmıştır.

* Doç. Dr. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, cahitkulekci@gmail.com

İSLAM MEDENİYETİNDE BİLİM ÖNCÜLERİ

- TARİH -

PROJE EDITÖRÜ: MEHMET AZİMLİ

Kitap Editörü: Cahit Külekçi

İLİMYURDU YAYINCILIK: 188

İnceleme-Araştırma

İslam Medeniyetinde Bilim Öncüleri Serisi - 8

ISBN: 978-605-2339-54-1

Kitabın Adı

MEDENİYETİNDE BİLİM ÖNCÜLERİ / TARİH

Proje Editörü

Mehmet Azimli

Kitap Editörü

Cahit Külekçi

Eylül 2021

İç Düzen

İlimyurdu Yayıncılık

Kapak Tasarımı

Yunus Karaaslan

Baskı-Cilt

Enes Basın Yayın ve Matbaacılık Ltd. Şti.

Litros Yolu Fatih Sanayi Sitesi No: 12/210 Topkapı/İstanbul

Tel: 0212 501 47 63 Sertifika No: 45822

ilimyurdu
yayıncılık ve eğitim hizmetleri Ltd. Şti.

Molla Gürani Mh. Akkoyunlu Sk. No: 36 Fındıkzade- Fatih / İSTANBUL

Tel.: 0212 533 05 35 Faks: 0212 631 53 69

www.ilimyurdu.com info@ilimyurdu.com

Sertifika No: 45032

Bu eserin tüm yayın hakları İlimyurdu Yayıncılık ve Eğitim Hiz. Ltd. Şti'ne aittir. Eleştirel makale ve dergilerde yapılacak kısa alıntılar dışında, bu kitabın bir kısmı veya tamamı, yayıncının izni olmadan yayınlanamaz.

mana
YAYINLARI

2021

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	291774
İas. No:	925 İSLAM